

Σεπτεμβριανά & Ποινικό Μητρώο Τουρκίας

Γράφει ο Αντγος ε.α. Νικόλαος Πισόλης

Επίτιμος Διευθυντής Ζ΄ Κλάδου του ΓΕΕΘΑ

Β΄ Αντιπρόεδρος της Κιβωτού Ολιστικής παιδείας Ενόπλων Δυνάμεων
Γενικός Γραμματέας της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Στρατιωτικών (ΠΟΣ)

Συμπληρώνονται φέτος 69 χρόνια από τα θλιβερά γεγονότα της Κωνσταντινούπολης, τα γνωστά ως «Σεπτεμβριανά του 1955». Έχοντας την ευλογία να έχω γεννηθεί στην Κωνσταντινούπολη, δυστυχώς βίωσα και τις στιγμές εκείνες που άκουγα από την μητέρα μου και την γιαγιά μου, που έζησαν από κοντά την τραγωδία, τις περιγραφές εκείνες που προκαλούσαν τρόμο, όσο και αν προσπαθούσαν εκείνες να τις περιγράψουν με τρόπο ώστε να «με προστατεύσουν».

Δεν θα ασχοληθώ με την περιγραφή εκείνων των φοβερών ημερών με τα «προκάτ» επεισόδια ούτε με τον απαγχονισμό του Πρωθυπουργού Μεντερές, ο οποίος θεωρήθηκε υπαίτιος των γεγονότων. Θα αναφέρω περιληπτικά τις ασύλληπτες συνέπειες.

Μέσα σε 9 περίπου ώρες (διότι σε πολλά σημεία οι βανδαλισμοί συνεχίστηκαν και μετά την κήρυξη του στρατιωτικού νόμου μετά τα μεσάνυκτα) καταστράφηκαν ολοσχερώς 1.004 σπίτια, ενώ άλλα περίπου 2.500 υπέστησαν εκτεταμένες ζημιές. Καταστράφηκαν επίσης 4.348 καταστήματα, 27 φαρμακεία, 26 σχολεία, 5 πολιτιστικοί σύλλογοι, οι εγκαταστάσεις 3 εφημερίδων, 12 ξενοδοχεία, 11 κλινικές, 21 εργοστάσια, 110 ζαχαροπλαστεία και εστιατόρια, 73 εκκλησίες, ενώ

συλήθηκαν πάρα πολλοί τάφοι σε 2 κοιμητήρια, καθώς και οι τάφοι των πατριαρχών στην Μονή Βαλουκλή.

Επίθεση δέχτηκαν και ένας μικρός αριθμός αρμενικών και εβραϊκών περιουσιών, ορισμένες αρμενικές εκκλησίες και μια εβραϊκή συναγωγή.

Τουλάχιστον 30 Έλληνες σκοτώθηκαν και εκατοντάδες άλλοι κακοποιήθηκαν βάνουσα. Σε 2.000 υπολογίζονται από τους κύκλους της ομογένειας οι βιασμοί, αν και επισήμως καταγγέλλθηκαν μόνο 200.

Θεωρώ σκόπιμο στο σημείο αυτό να πραγματοποιήσω μια αναδρομή στα πεπραγμένα της Τουρκίας τα τελευταία 100 χρόνια. Ας μάθουμε πόσες φορές παραβίασε, και με πόσο απάνθρωπο τρόπο, τη Συνθήκη της Λωζάνης, η οποία υπογράφηκε στις 24/07/1923. Θα επιβεβαιώσω τον αείμνηστο καθηγητή Νεοκλή Σαρρή που έλεγε ότι «η Τουρκία δεν έχει Ιστορία, αλλά Ποινικό Μητρώο». Ας κοιτάξουμε λοιπόν το **Ποινικό Μητρώο της Τουρκίας**.

- Στις **06/12/1923**, η Νομαρχία της Κωνσταντινούπολης εκδίδει το υπ' αριθμ. 1092 Διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο απαγορευόταν να συμμετάσχουν στην Πατριαρχική εκλογή αρχιερείς "μη ανταλλάξιμοι", που δεν ήταν δηλαδή Τούρκοι υπήκοοι εγγεγραμμένοι στο Δημοτολόγιο της Κωνσταντινούπολης και υπηρετούντες στην Τουρκία. Δηλαδή ο Πατριάρχης για να αναγνωρισθεί από την Τουρκική κυβέρνηση έπρεπε να κατέχει και τις δύο ιδιότητες. Η Ελληνική άποψη υποστήριζε ότι με τον όρο υποδηλούνταν όσοι διέμεναν στην Κωνσταντινούπολη, ενώ η Τουρκική άποψη ήταν ότι αφορούσε όσους ήταν εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο της Κωνσταντινούπολης.
- Στις **18/10/1924**, οι Τούρκοι συλλαμβάνουν και εγκλείουν στις φυλακές Επταπυργίου 3.500 Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, επειδή αρνούνταν να αναχωρήσουν, στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληθυσμών.
- Στις **17/11/1924**, πεθαίνει ο Οικουμενικός Πατριάρχης Γρηγόριος Ζ'.
- Στις **17/12/1924**, εκλέγεται Οικουμενικός Πατριάρχης ο Κωνσταντίνος ΣΤ', μητροπολίτης Δέρκων. Οι Τούρκοι αμφισβητούν ότι πληροί τους όρους του από 06/12/1923 Διατάγματος της Νομαρχίας Κωνσταντινούπολης.
- Στις **30/01/1925**, η Τουρκία συλλαμβάνει και απελαύνει τον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντίνο ΣΤ', γιατί δεν ήταν "μη ανταλλάξιμος". Το θέμα θα φέρει ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης (ΔΔΧ) η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής. Το ΔΔΧ θα δικαιώσει με την υπ' αριθμ. 10 απόφασή του στις 21/02/1925 τις Ελληνικές θέσεις, θεωρώντας ότι "μη ανταλλάξιμοι" ήταν όσοι διέμεναν στην περιφέρεια της

Κωνσταντινούπολης πριν από την 30/10/1918, ανεξάρτητα αν ήταν εγγεγραμμένοι στα ληξιαρχικά βιβλία της ή όχι, αλλά η Τουρκία θα εμείνει στις δικές της θέσεις. Η Ελλάδα προσφεύγει στην Κοινωνία των Εθνών (ΚΤΕ).

- Στις **01/03/1925**, η Ελλάδα αποσύρει τελικά την προσφυγή της στην ΚΤΕ για το θέμα της απέλασης του Πατριάρχη, αφού η Τουρκία δέχεται μετά την παραίτηση του Πατριάρχη Κωνσταντίνου ΣΤ', την εκλογή νέου Πατριάρχη από τους "μη ανταλλάξιμους" αρχιερείς του Οικουμενικού Θρόνου. Η Ελλάδα χάνει μια ακόμη ευκαιρία να κατοχυρώσει νομικά το θέμα του Πατριαρχείου.
- Στις **25/10/1925**, η Τουρκική κυβέρνηση του Ισμέτ Πασά σε αντίποινα της μη εισέτι επικύρωσης εκ μέρους της Ελλάδας των Ελληνοτουρκικών συμφωνιών, διατάσσει τη δήμευση των περιουσιών των απουσιαζόντων Ελλήνων.
- Στις **08/12/1927**, η Τουρκία εκδίδει «Χάτι Σερίφι», με το οποίο όλοι οι «άπιστοι» χαρακτηρίζονται θανάσιμοι εχθροί των μουσουλμάνων.
- Στις **28/03/1930**, η Κωνσταντινούπολη μετονομάζεται επίσημα από την Τουρκική Κυβέρνηση, σε Ιστανμπούλ.
- Στις **16/06/1930**, υπογράφεται στην Άγκυρα η Ελληνοτουρκική Σύμβαση από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, για την εφαρμογή της Συμφωνίας της Λωζάνης για ανταλλαγή πληθυσμών, με την οποία μεταξύ άλλων "έκλεισε" οριστικά το περιουσιακό ζήτημα των ανταλλαγέντων, τελικά σε βάρος της οικονομικής τους αποκατάστασης.
- Στις **01/06/1932**, η Τουρκία με τον Ν 2007, απαγορεύει στους αλλοδαπούς, και μεταξύ αυτών και στους Έλληνες, να εξασκήσουν μια σειρά από επαγγέλματα (30 τον αριθμό). Άμεση συνέπεια ήταν ο εκπατρισμός, 10.000 περίπου Ελλήνων. Ο νόμος θα ισχύσει για 70 χρόνια και θα καταργηθεί μόλις το 2003.
- Το **1934**, με τον Ν 2596, η Τουρκία απαγορεύει στους κληρικούς να φορούν τα ράσα τους εκτός των εκκλησιών, εξαιρουμένου του Πατριάρχη.
- Στις **08/05/1941**, η Τουρκική Κυβέρνηση στρατολογεί, με το πρόσχημα της εθνικής ασφάλειας, άνδρες μη μουσουλμάνους ηλικίας 25 έως 45 ετών, οι οποίοι οδηγούνται σε στρατόπεδα εργασίας, οργανώνονται σε τάγματα εργασίας και εργάζονται σε βαριές εργασίες οδοποιίας στην ύπαιθρο, υπό σκληρές καιρικές συνθήκες, φρουρούμενοι από Τούρκους χωροφύλακες.
- Στις **11/11/1942**, η Τουρκική Κυβέρνηση επιβάλλει με νόμο, τον έκτακτο φόρο «Βαρλίκ Βεργκισί», που θα επιφέρει μεγάλη οικονομική καταστροφή σε Έλληνες, Εβραίους και Αρμένιους. Η Ελληνική ομογένεια, που αποτελούσε το 0,5% του συνολικού πληθυσμού, κλήθηκε να καταβάλει το 20% του συνολικού ποσού του φόρου. Όσοι δεν κατέβαλαν τον υπέρμετρο αυτό φόρο εντός της προθεσμίας των 30 ημερών που είχε τεθεί, στέλνονταν σε στρατόπεδα καταναγκαστικών έργων στην περιοχή του Ερζερούμ. Τελικά ο νόμος αυτός καταργήθηκε στις 15/03/1944, όταν πλέον είχε επέλθει η οικονομική εξαθλίωση των θρησκευτικών

μειονοτήτων. Όσοι επέζησαν στα στρατόπεδα των καταναγκαστικών έργων επέστρεψαν στα σπίτια τους.

- Το **1942**, δημεύονται τα μοναστηριακά κτήματα των Ιερών Μονών Αγίου Όρους, Μεγίστης Λαύρας και Κουτλουμουσίου στην Ίμβρο, μέχρι σταδιακά να καταπατηθούν όλες οι περιουσίες του νησιού.
- Το **1942**, συλλαμβάνονται και εκτοπίζονται επί 4μηνο στην Προύσα, οι μητροπολίτες Ίμβρου και Τενέδου Ιάκωβος και Χαλκηδόνης Μάξιμος (ο μετέπειτα Πατριάρχης), σε μια προσπάθεια «συνετισμού» του Πατριαρχείου, ώστε να μην τοποθετείται υπέρ της Ελλάδας και για παραδειγματισμό της Ελλάδας ώστε να μην «ανακατεύεται» στα θέματα του Πατριαρχείου.

- Στις **06/09/1955**, Ξεσπούν στην Κωνσταντινούπολη τα «Σεπτεμβριανά», που εκδηλώνονται με το πογκρόμ των Τούρκων, με σοβαρά έκτροπα σε βάρος των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, με αφορμή την προβοκάτσια στο σπίτι του Κεμάλ στη Θεσσαλονίκη, με την έκρηξη ενός αυτοσχέδιου μηχανισμού. Μέσα σε 9 περίπου ώρες (διότι σε πολλά σημεία οι βανδαλισμοί συνεχίστηκαν και μετά την κήρυξη του στρατιωτικού νόμου μετά τα μεσάνυχτα) καταστράφηκαν ολοσχερώς 1.004 σπίτια, ενώ άλλα περίπου 2.500 υπέστησαν εκτεταμένες ζημιές. Καταστράφηκαν επίσης 4.348 καταστήματα, 27 φαρμακεία, 26 σχολεία, 5 πολιτιστικοί σύλλογοι, οι εγκαταστάσεις 3 εφημερίδων, 12 ξενοδοχεία, 11 κλινικές, 21 εργοστάσια, 110 ζαχαροπλαστεία και εστιατόρια, 73 εκκλησίες, ενώ συλήθηκαν πάρα πολλοί τάφοι σε 2 κοιμητήρια, καθώς και οι τάφοι των πατριαρχών στην Μονή Βαλουκλή. Επίθεση δέχτηκαν και ένας μικρός αριθμός αρμενικών και εβραϊκών περιουσιών, ορισμένες αρμενικές εκκλησίες και μια εβραϊκή συναγωγή. Τουλάχιστον 30 Έλληνες σκοτώθηκαν και εκατοντάδες άλλοι κακοποιήθηκαν βάνουσα. Σε 2.000 υπολογίζονται από τους κύκλους της ομογένειας οι βιασμοί, αν και επισήμως καταγγέλλθηκαν μόνο 200.
- Στις **23/11/1962**, Τουρκική ακταιωρός καταδιώκει και βυθίζει κοντά στη νησίδα Ψέριμο, σε Ελληνικά χωρικά ύδατα, το αλιευτικό σκάφος από την

Κάλυμνο Μαρίτσα», με αποτέλεσμα 2 μέλη του πληρώματος να πέσουν νεκρά, 3 να καταλήξουν στις Τουρκικές φυλακές για 6 μήνες και τον καπετάν Μανώλη Λόλια ή Σάρακα να πέφτει στη θάλασσα λίγα λεπτά πριν βουλιάξει ολοκληρωτικά το αλιευτικό και για 5 ώρες να παλεύει με τη θάλασσα και τις σφαίρες της Τουρκικής καταδίωξης που έπεφταν βροχή προκειμένου να τον σκοτώσουν.

- Στις **29/04/1963**, αποφασίζεται ότι το 70% της λείας των Ελληνικών αλιευτικών που θα συλλαμβάνονται από την Τουρκική ακτοφυλακή, θα αποδίδεται στα πληρώματα των περιπολικών, ώστε να αυξηθεί ο ζήλος που επιδεικνύουν στην καταδίωξη των Ελλήνων.
- Το **1963**, με αφορμή την κρίση του Κυπριακού, οι Τουρκικές αρχές προβαίνουν στο κλείσιμο όλων των καταστημάτων των Ελλήνων υπηκόων, απαγορεύουν την άσκηση επαγγέλματός τους (ανεξάρτητα αν ανήκαν στα ήδη 30 απαγορευμένα επαγγέλματα) και διατάσσουν την απόλυση όλων των Ελλήνων από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Στις **16/03/1964**, η Τουρκία καταγγέλλει μονομερώς την από 31/10/1930 συμφωνία της Άγκυρας, μεταξύ Βενιζέλου - Ατατούρκ, η οποία ρυθμίζει τη διαμονή στην Τουρκία των περίπου 12.000 Ελλήνων υπηκόων. Ακολουθούν αθρόες απελάσεις Ελλήνων υπηκόων, περί τα 150 άτομα ανά 10ήμερο, για λόγους εθνικής ασφαλείας. Οι περιουσίες αυτών των Ελλήνων δεσμεύονται από το Τουρκικό Δημόσιο και παρέμειναν έτσι μέχρι πρόσφατα. Θεσπίζονται διοικητικά και φορολογικά μέτρα και απαγορεύεται στους Έλληνες υπηκόους οποιαδήποτε δικαιοπραξία. Οι απελαθέντες ήταν 10.250 περίπου άτομα επισήμως, αλλά ο πραγματικός αριθμός των απελαθέντων ήταν μεγαλύτερος από 40.000! Όσοι έφευγαν, μπορούσαν να πάρουν μαζί τους μόνο προσωπικό ρουχισμό σε 2 βαλίτσες μέχρι 20 κιλά και το ισόποσο των 20 περίπου δολαρίων της εποχής εκείνης. Και μια σφραγίδα στο διαβατήριό τους με κόκκινα γράμματα: «Ο κάτοχος του παρόντος απελαύνεται υπό των Τουρκικών αρχών».
- Στις **01/04/1964**, απελαύνονται από την Τουρκία οι Μητροπολίτες Σελευκείας Αιμιλιανός και Φιλαδελφείας Ιάκωβος.
- Στις **10/04/1964**, εμφανίζονται στην Ίμβρο τάγματα του Τουρκικού Στρατού και εγκαθίστανται μόνιμα στους στρατώνες της Χωροφυλακής.
- Στις **10/04/1964**, με απόφαση της Τουρκικής Αστυνομίας παύει να λειτουργεί το Πατριαρχικό τυπογραφείο και απαγορεύεται η κυκλοφορία των εκδόσεων «Απόστολος Ανδρέας» και «Ορθοδοξία». Απαγορεύονται επίσης η λειτουργία 3 Ελληνικών Λυκείων, ο εορτασμός Πάσχα, Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς στα μειονοτικά σχολεία και η λειτουργία του Ελληνικού ορφανοτροφείου της Πριγκίπου (που προστάτευε και τουρκόπουλα).
- Τον **Μάιο του 1964**, απαλλοτριώνονται 8.000 στρέμματα καλλιεργήσιμου εδάφους από 900 Ίμβριους ομογενείς, οι οποίοι αποζημιώνονται με 2 τουρκικές λίρες το τετραγωνικό!
- Στις **20/07/1964**, η Τουρκία με τον Ν 502 καταργεί τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας σε Ίμβρο και Τένεδο. Στην Ίμβρο, από το 2012 επανήλθε σταδιακά η διδασκαλία των Ελληνικών.

- Στις **04/01/1965**, οι Τουρκικές αρχές δεσμεύουν το σύνολο των εισοδημάτων των Ελλήνων υπηκόων μονίμων κατοίκων Τουρκίας, ενώ εντείνονται οι διώξεις των Ελλήνων της Ίμβρου και της Τενέδου.
- Στις **19/04/1965**, η Τουρκική Κυβέρνηση αποφασίζει την άμεση απέλαση 6.000 Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης που διατηρούν την Ελληνική υπηκοότητα, ανακοινώνοντας παράλληλα ότι θα επανεξετάσει την παραμονή του Πατριαρχείου, λόγω της επιβολής απαγόρευσης κυκλοφορίας στους Τουρκοκυπρίους στη Λευκωσία.
- Το **1965**, απαγορεύεται η εισαγωγή ελληνικών εφημερίδων στην Τουρκική επικράτεια. Αυτή η απαγόρευση ισχύει μέχρι σήμερα.
- Το **1965** επίσης, απαγορεύεται στην Τουρκία, ο διορισμός στα ομογενειακά σχολεία ομογενών καθηγητών, που αποφοίτησαν από Ελληνικές παιδαγωγικές ακαδημίες ή πανεπιστήμια, καθώς και καθηγητών αποφοίτων της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.
- Στις **03/02/1966**, η Τουρκική Κυβέρνηση εξαγγέλλει την οριστική απέλαση και των τελευταίων από τους 12.000 Έλληνες υπηκόους, κατοίκους Κωνσταντινούπολης, ως το τέλος Απριλίου, μετά την κοινή δήλωση Αθηνών – Λευκωσίας περί προσήλωσης στον κοινό στόχο της Ένωσης Ελλάδας – Κύπρου.
- Στις **03/03/1966**, ανακοινώνεται η απέλαση από την Τουρκία και του τελευταίου Έλληνα υπηκόου, κατοίκου Κωνσταντινούπολης, εξαιρουμένων των περίπου 1.500 που παραμένουν για διάφορους λόγους, αλλά ως αλλοδαποί.
- Το **1966**, δημεύονται στην Ίμβρο όλα τα μειονοτικά σχολεία, ενώ το ημιγυμνάσιο μετατρέπεται σε οικοτροφείο για σπουδαστές από την Τουρκία.
- Στις **21/07/1971**, η Τουρκική Κυβέρνηση καταργεί το θεολογικό τμήμα της Χάλκης, με την πρόφαση ότι σύμφωνα με τον νόμο η ανώτατη εκπαίδευση δεν μπορεί να παρέχεται από ιδιωτικά ιδρύματα.
- Στις **10/04/1974**, η Τουρκία θέτει επισήμως θέμα υφαλοκρηπίδας.
- Στις **20/07/1974** η Τουρκία ξεκινά στην Κύπρο την πρώτη φάση (Αττίλας I) της αποβατικής επιχείρησης στην Κύπρο.
- Στις **14/08/1974**, η Τουρκία ξεκινά στην Κύπρο την δεύτερη φάση (Αττίλας II) της αποβατικής επιχείρησης στην Κύπρο, την οποία ολοκληρώνει με κατάληψη του 40% περίπου του Κυπριακού εδάφους.
- Στις **27/01/1975**, η Ελληνική Κυβέρνηση προτείνει στην Τουρκία την παραπομπή της διαφοράς μεταξύ των δύο χωρών για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης. Η Τουρκία αρχικά απεδέχθη την πρόταση, αλλά στην συνέχεια υπαναχώρησε.
- Στις **14/02/1975**, ξεκινούν τα Τουρκικά μαχητικά, να μην καταθέτουν σχέδια πτήσης, όταν εισέρχονται στο Αιγαίο εντός των ορίων του FIR Αθηνών, ενώ μέχρι τότε κατέθεταν επιμελώς.
- Στις **27/05/1988**, υπογράφεται στη Βουλιαγμένη το Μνημόνιο Κατανόησης Παπούλια – Γιλμάζ, που προβλέπει Μέτρα Οικοδόμησης και Εμπιστοσύνης Ελλάδας και Τουρκίας, με σκοπό την αποφυγή της κλιμάκωσης της έντασης.

- Στις **08/09/1988**, υπογράφονται στην Κωνσταντινούπολη μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας οι "Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πρόληψη Ατυχημάτων και Επεισοδίων στα Διεθνή Ύδατα και στον Διεθνή Εναέριο Χώρο".
- Στις **08/06/1995**, η Τουρκική Βουλή εξουσιοδοτεί την κυβέρνηση να λάβει οποιαδήποτε πρωτοβουλία, συμπεριλαμβανόμενης και της κήρυξης πολέμου, αν η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα πέραν των 6 νμ (Casus Belli).
- Στις **17/10/2016**, ο Τούρκος Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν σε ομιλία του μνημόνευσε τον Εθνικό Όρκο του 1920 και ανέφερε: «Τα φυσικά μας σύνορα είναι διαφορετικά από τα σύνορα της καρδιάς μας. Σεβόμαστε τα φυσικά σύνορα, αλλά δεν μπορούμε ούτε θα επιτρέπουμε σε κανέναν να χαράξει σύνορα στην καρδιά μας. Η Τουρκία δεν είναι μόνο η Τουρκία.»
- Στις **24/07/2020**, πραγματοποιείται η πρώτη μουσουλμανική προσευχή στην Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, μετά την απόφαση του Ερντογάν να τη μετατρέψει σε τζαμί, παρά τις διεθνείς αντιδράσεις. Μια ημέρα θλίψης για τους Χριστιανούς όλου του κόσμου, Ορθόδοξους και μη.
- Στις **21/08/2020**, ο Ερντογάν υπογράφει διάταγμα με το οποίο μετατρέπεται σε τζαμί η Μονή της Χώρας.
- Στις **12/10/2020**, ο Ερντογάν προκαλεί και πάλι με την έκδοση NAVTEX με την οποία στέλνει το «ORUC REIS» στην Ελληνική υφαλοκρηπίδα, στην περιοχή του Καστελόριζου.
- Στις **13/07/2021**, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Τουρκίας στα Ηνωμένα Έθνη Φεριντούν Σινιρλίογλου καταθέτει επιστολή στον ΓΓ του ΟΗΕ (1η από 3), συνδέοντας την ελληνική κυριαρχία στις νήσους του Ανατολικού Αιγαίου και των Δωδεκανήσων με τις προβλέψεις περί της αποστρατικοποίησης.
- Στις **30/09/2021**, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Τουρκίας στα Ηνωμένα Έθνη Φεριντούν Σινιρλίογλου καταθέτει επιστολή στον ΓΓ του ΟΗΕ (2η από 3), συνδέοντας και πάλι την ελληνική κυριαρχία στις νήσους του Ανατολικού Αιγαίου και των Δωδεκανήσων με τις προβλέψεις περί της αποστρατικοποίησης.
- Στις **19/09/2022**, ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Τουρκίας στα Ηνωμένα Έθνη Φεριντούν Σινιρλίογλου καταθέτει επιστολή στον ΓΓ του ΟΗΕ (3η από 3), συνδέοντας και πάλι την ελληνική κυριαρχία στις νήσους του Ανατολικού Αιγαίου και των Δωδεκανήσων με τις προβλέψεις περί της αποστρατικοποίησης.
- Στις **28/05/2024**, με απόφαση του Ερντογάν, στο πλαίσιο το προγράμματος «Αιώνας της Τουρκίας», θα περιλαμβάνονται στα σχολικά βιβλία από την νέα εκπαιδευτική χρονιά το αφήγημα της «Γαλάζιας Πατρίδας», το Τουρκολιβικό Μνημόνιο, η «ΤΔΒΚ», καθώς και αναφορά στους Ραούφ Ντεκτάς (Κύπρος) και Σαδίκ (Ξάνθη).